

Andere Tijden

de echte geschiedenis

Bijlage bij de [De zaak Ad van Liempt](#)

inhoudsopgave

(tekst in blauw is aanklikbaar)

[Wie bedacht Andere Tijden?](#)

[Guido Knopp](#)

[De Andere Tijden-afleveringen van Ad van Liempt](#)

[Ondertussen, in Van Liemptland...](#)

[Toegegeven...](#)

[De altijd zo bescheiden Ad van Liempt](#)

© samenstelling Bart FM Droog, 17 september 2019

[Droog Magazine](#), 2019

Wie bedacht Andere Tijden?

In tal van publicaties, radio- en tv-uitzendingen wordt de indruk gewekt dat Ad van Liempt de bedenker/geestelijk vader is van het geschiedenisprogramma *Andere Tijden*, dat vanaf 2000 op de Nederlandse televisie te zien is.

Maar is hij dat ook echt? Het simpele antwoord is: nee.

Wie dan wel?

Screenshot Andere tijden-Youtube kanaal, 2015.¹

Historicus en programmamaker Gerda Jansen Hendriks. Al in 1992 stelde ze een eerste plan op voor een vast Nederlands tv-programma over geschiedenis.² Ze refereerde daarbij aan soortgelijke programma's in Duitsland (*Damals*, ZDF) en Engeland (*Timewatch*, BBC).³ Gerda Jansen Hendriks:

"Het idee voor een geschiedenisrubriek op televisie is midden jaren negentig ontstaan. Bij het toenmalige VPRO radioprogramma *Het Spoor Terug* (nu *OVT*) bestond er de wens hun verhalen ook op televisie te vertellen. Ik werkte toen als freelance televisiemaker voor onder meer de VPRO en praatte regelmatig met de mensen van *Het Spoor Terug*. Vanuit mijn geschiedenisachtergrond wilde ook ik graag een geschiedenisrubriek op televisie maken. Dat heeft geresulteerd in een door mij opgesteld plan voor zo'n rubriek. Uitgangspunt was daarbij dat de actualiteit de inspiratie zou worden voor de keuzes die we zouden maken uit het *mer-à-boire* dat de geschiedenis nu eenmaal is. Ik heb het plan destijds besproken met de leiding van zowel de VPRO, de NPS als de VARA. Toenmalig directeur televisie van de NPS, Carel Kuyl⁴, was degene die het plan tenslotte omarmde."⁵

1 Gerda Jansen Hendriks. In: Makers blikken terug op memorabele momenten 15 jaar Andere Tijden! Andere Tijden Youtube-kanaal, 10-03-2015. <https://www.youtube.com/watch?v=GyQ1wAOYLNm>

2 Gerda Jansen Hendriks, "Zuiderzeeballade: een programma over de Nederlandse geschiedenis," november 1992, p. 3. Intern omroepdocument.

3 Berber Hagedoorn. De poëtica van het verbeelden van geschiedenis op broadcast televisie. *Tijdschrift voor Mediageschiedenis*, Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid, Hilversum, 20 (1) 2017, blz., 78-114. <http://www.tmgonline.nl/index.php/tmg/article/view/282/419>

4 Carel Kuyl = Carel Kuijl, later hoofdredacteur Nova.

5 Gerda Jansen Hendriks. E-mail aan Bart FM Droog, 10-09-2019. 10:20 uur.

Hoe dat omarmen er precies aan toe ging beschreef Jansen Hendriks als volgt:

"[Kuijl] zei in de gang tegen mij: 'Er ligt nog een mooi plan in de la.' 'Ja', beaamde ik, 'een heel mooi plan.' Het was het jaar 1998 en dat plan ging over een geschiedenisrubriek die de actualiteit als inspiratie zou nemen. Stel: het El Al-vliegtuig was neergestort op de Bijlmer. Wat zou zo'n rubriek dan doen? Terugkijken naar een andere ramp. Die in Harmelen bijvoorbeeld, in 1962, toen twee treinen op elkaar botsten en er drieënnegentig doden vielen. Zo'n rubriek zou een reconstructie maken, maar moest meer zijn dan dát. Het moest inzicht geven in, inderdaad, andere tijden."⁶

En wat was de rol van Ad van Liempt bij het ontstaan van *Andere Tijden*? Gerda Jansen Hendriks:

"Ad van Liempt (wij kennen elkaar inderdaad van NOVA en vooral van diens voorganger NOS Laat) liep destijds ook te denken over een meer vaste plaats voor geschiedenis op televisie, mede naar aanleiding van zijn ervaringen met reportages over historische onderwerpen in NOVA. Met zijn liefde voor geschiedenis en zijn grote ervaring als eindredacteur van programma's, was Ad de aangewezen persoon om een wekelijkse rubriek op poten te zetten. Onder zijn bezielende leiding hebben we met een kleine redactie het 'format' verder uitgewerkt en aangescherpt. Door wijlen televisiemaker Niels Cornelissen is toen ook de naam bedacht: *Andere Tijden*. Een andere redacteur, Hendrina Praamsma, kwam met de suggestie de nog onbekende Hans Goedkoop als presentator te vragen. Kortom: het televisieprogramma heeft vele moeders en vaders. Bovendien droegen in de eerste jaren alle betrokkenen bij aan een verdere verfijning."⁷

Ad van Liempt herinnert het zich anders:

"Ik bedacht het samen met historica Gerda Jansen Hendriks, met wie ik had gewerkt bij *NOVA*. (...) Toen heb ik voorgesteld een wekelijks geschiedenisprogramma te maken. Een van de motieven was de groeiende belangstelling voor geschiedenis in 1999."⁸

6 Gerda Jansen Hendriks. In: Makers blikken terug op memorabele momenten 15 jaar *Andere Tijden*! *Andere Tijden* Youtube-kanaal, 10-03-2015.

<https://www.youtube.com/watch?v=GyQ1wAOYLNm>

7 Gerda Jansen Hendriks. E-mail aan Bart FM Droog, 10-09-2019. 10:20 uur.

8 Bas Kromhout. Ad van Liempt. 'Ik ben van de feiten, niet van de moraal.' Journalist schrijft meesterproef over kampcommandant Albert Gemmeke. *Historisch Nieuwsblad*, Utrecht, 5/2019.

<https://www.historischnieuwsblad.nl/nl/artikel/50904/ad-van-liempt-ik-ben-van-de-feiten-niet-van-de-moraal.html>

Ook beweert hij:

"Er was een enorme behoefte om terug te blikken. Toevallig interviewde ik rond diezelfde tijd Guido Knopp, maker van bekende Duitse tv-series over Hitler en het Derde Rijk, en ook hij werkte aan een nieuw geschiedenisprogramma: *ZDF History*. Er hing iets in de lucht."⁹

Gerda Jansen Hendriks:

"Wat betreft Guido Knopp: die staat hier geheel los van. Eind jaren negentig werd geschiedenis bij een groot publiek inderdaad populair (het *Historisch Nieuwsblad* verscheen toen voor het eerst als 'glossy'), het 'hing in de lucht'. Daar zijn zowel in Engeland, Duitsland en Frankrijk voorbeelden voor aan te wijzen. Het verklaart mede waarom een Nederlandse directeur televisie toen bedacht dat een geschiedenisrubriek kon aanslaan bij televisiekijkers en dus 'een plan uit de la' haalde."¹⁰

Resumerend

Andere Tijden is bedacht en ontwikkeld door meerdere mensen. Als men het over de geestelijke ouders van *Andere Tijden* heeft, zou men – wil men de geschiedenis geen onrecht aandoen – zeker de eerste die met het idee kwam, Gerda Jansen Hendriks, en degene die de naam bedacht, Niels Cornelissen, plus degene die het plan het groene licht gaf, Carel Kuijl, vóór en naast Ad van Liempt moeten noemen.

Zie vooral ook de *Andere Tijden*-website: www.anderetijden.nl

Naar [inhoudsopgave](#).

⁹ Ad van Liempt in: *Historisch Nieuwsblad*, Utrecht, 5/2019.

<https://www.historischnieuwsblad.nl/nl/artikel/50904/ad-van-liempt-ik-ben-van-de-feiten-niet-van-de-moraal.html>

¹⁰ Gerda Jansen Hendriks. E-mail aan Bart FM Droog, 10-09-2019. 10:20 uur.

Guido Knopp

Het is begrijpelijk dat Gerda Jansen Hendriks afstand neemt van Guido Knopp. Knopp is een Duits tv-documentairemaker die symbool staat voor 'histotainment': de debilisering van documentaires over historische onderwerpen en die over de Tweede Wereldoorlog in het bijzonder.¹¹ Het is veelzeggend dat Van Liempt juist hém als voorbeeld noemt.

Naar [inhoudsopgave](#).

11 HC. Knopp, Schama und die Media Dons. *Frankfurter Allegemeine Zeitung*, Frankfurt am Main, 05-11-2002. <https://www.faz.net/aktuell/feuilleton/koffein-knopp-schama-und-die-media-dons-11321947.html>

Frank van Bebber. Aversionen gegen Herrn K. Geschichtssendungen von Guido Knopp sind beliebt. Historiker kritisieren die Qualität der Berichte. *Tagesspiegel*, Berlin, 25-09-2006.

<https://www.tagesspiegel.de/themen/gesundheit/aversionen-gegen-herrn-k-/755788.html>

Bernhard Schulz. Bewegte Bilder, bewegende Zeugen. *Tagesspiegel*, Berlin, 02-02-2013.

<https://www.tagesspiegel.de/gesellschaft/medien/goodbye-guido-knopp-bewegte-bilder-bewegende-zeugen/7723182.html>

Jörg Baberowski. Geschichte für Trottel. *Frankfurter Allegemeine Zeitung*, Frankfurt am Main, 30-05-2014.

<https://www.faz.net/aktuell/feuilleton/geisteswissenschaften/unsaeegliche-tv-dokus-geschichte-fuer-trottel-12959986.html>

Oliver Näpel. Historisches Lernen durch ‚Dokutainment‘? – Ein geschichtsdidaktischer Aufriss Chancen und Grenzen einer neuen Ästhetik populärer Geschichtsdokumentationen analysiert am Beispiel der Sendereihen Guido Knopps. Westfälische Wilhelms-Universität, Münster, 2015

https://www.uni-muenster.de/imperia/md/content/geschichte/didaktik/dokutainment_u_hist_lernen_zgd_online.pdf

De Andere Tijden-afleveringen van Ad van Liempt

Ad van Liempt was eindredacteur van *Andere Tijden* in 2000-2004. Maar het aantal afleveringen dat hij als regisseur zelf gemaakt heeft, is niet bepaald indrukwekkend, zo blijkt uit het overzicht dat Berber Hagedoorn van *Andere Tijden* 2000-2015 maakte.¹²

“De Beatles”, regie. Ad van Liempt. NPS/VPRO, 5 oktober 2000.

“De verloving van Beatrix en Claus”, regie Ad van Liempt. NPS/VPRO, 15 februari 2001.

“De spoorwegacties van zomer 1961”, regie Ad van Liempt. NPS/VPRO, 10 mei 2001.

“De ondergang van de Junyo Maru”, regie Ad van Liempt. NPS/VPRO, 25 februari 2003.

“Special: WOII in amateurfilm”, regie Ad van Liempt. NPS/VPRO, 4 mei 2004.

Naar [inhoudsopgave](#).

12 Berber Hagedoorn. De poëtica van het verbeelden van geschiedenis op broadcast televisie. *Tijdschrift voor Mediageschiedenis*, Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid, Hilversum, 20 (1) 2017, blz., 78-114.
<http://www.tmgonline.nl/index.php/tmg/article/view/282/419>

Ondertussen, in Van Liemptland...

Sinds 2001 wordt Ad van Liempt genoemd als de bedenker of geestelijk vader van *Andere Tijden*. Heel soms corrigeerde hij dat, maar meestal laat hij zich dat aanleunen. Een kleine bloemlezing

2001

“De Zilveren Nipkowschijf gaat naar het geschiedenis-programma 'Andere Tijden'. Vanmiddag zal eindredacteur Ad van Liempt (52) de prijs in ontvangst nemen. Van Liempt -trots, maar wel bescheiden- gaat door voor de bedenker van het programma, maar zo wil hij toch niet te boek staan: “Ik was niet de enige.” Feit is in elk geval dat hij in de tijd dat hij bij 'Nova' werkte al rondliep met ideeën over een vast geschiedenisprogramma op de Nederlandse tv. En natuurlijk: wat 'Andere Tijden' wekelijks op het scherm brengt, is een collectieve prestatie van de hele redactie. Maar feit is ook dat Van Liempt volledig verantwoordelijk is voor de samenstelling van die redactie, die inmiddels bestaat uit veertien personen, waarvan meer dan de helft historicus.’

Droog Magazine: feit is óók dat Van Liempt niet de moeite nam de namen van de andere bedenkers te noemen.

Wilfried van der Bles. 'Mensen grijpen graag terug naar het verleden'. Trouw, Amsterdam, 31-05-2001

<https://www.trouw.nl/nieuws/mensen-grijpen-graag-terug-naar-het-verleden~b20f009b/>

2008

De plotse populariteit van geschiedenis op tv is een wereldwijd verschijnsel. Op verzoek van Zuiderlucht buigt Ad van Liempt, bedenker van het succesvolle programma 'Andere Tijden' zich over het fenomeen.

Ad van Liempt. De onstuitbare opmars van nostalgia-tv. Zuiderlucht, 12-12-2008.

<https://www.zuiderlucht.eu/de-onstuitbare-opmars-van-nostalgia-tv/>

2009

Acht jaar geleden zat ook Ad van Liempt in de zaal, de bedenker van het televisieprogramma *Andere Tijden*.

Arnold Vonk en Jan Julia Zurné. Tien jaar Grote geschiedenis Quiz. *Historisch Nieuwsblad*, Utrecht 3/2009.

<https://www.historischnieuwsblad.nl/nl/artikel/25092/tien-jaar-grote-geschiedenis-quiz.html>

2010

“Ad van Liempt was in die tijd [2006] eindredacteur van het (door hem bedachte programma) “Andere Tijden”.

Dick Swart. De oorlog. Casusbeschrijving. Lectoraat Crossmedia Content. HU Faculteit Communicatie & Journalistiek, Utrecht, [2010?]. Blz. 4.

https://www.onderzoek.hu.nl/~media/sharepoint/Lectoraat%20Crossmedia%20Business/2010/Casus_DeOorlog.pdf

Ad van Liempt, (...)bedenker van 'Andere Tijden', bekijkt de grote geschiedenis het liefst vanuit de gezichtshoek van 'gewone mensen'.

Jelle Boonstra. Alsnog excuses voor Selma. *Eindhovens Dagblad*, Eindhoven, 09-04-2010.

<https://www.blikopdewereld.nl/geschiedenis/vervolging-joden/endloesung/1955-alsnog-excuses-voor-selma>

2011

De geestelijk vader van Andere Tijden Ad van Liempt.

De ijscowboys van 1987. *De Volkskrant*, Amsterdam, 31-12-2011.

<https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/de-ijscowboys-van-1987~b944474a/>

2012

Van Liempt – geestelijk vader van de televisieprogramma's *De Oorlog* en *Andere Tijden*.

Jeff Pinkster. UvA-eredoctor Ad van Liempt ontkent plagiaat. *Folia*, Amsterdam, 10-05-2012.

<https://www.folia.nl/actueel/18484/uva-eredoctor-ad-van-liempt-ontkent-plagiaat>

2013

“Ad van Liempt, o.a. bedenker/eindredacteur van ‘Andere tijden’ (1949),”

Bespreking Ad van Liempt. *De jacht op het verzet*. Stichting Werkgroep Herkenning, Zwolle, 12-03-2013.

<https://www.werkgroepherkenning.nl/ad-van-liempt-de-jacht-op-het-verzet/>

2014

Geschiedenis is populair in Nederland en dat is mede te danken aan het televisieprogramma *Andere Tijden*. Bedenker van het programma is Ad van Liempt (1949).

Het verleden is een vreemd land. Interview met Ad van Liempt. *Zeeuws archief*, Middelburg, 22-05-2014.

<https://www.zeeuwsarchief.nl/het-verleden-is-een-vreemd-land/>

2015

Ad van Liempt was hoofdredacteur van Nova en bedenker van het geschiedenisprogramma *Andere Tijden*.

Zondageditie, Verkadefabriek, Den Bosch, [s.a. – 2015?].

https://www.verkadefabriek.nl/programma/jan-tromp-en-wilma-de-rek/zondageditie/e_28955/p_72418/

2017

Ad van Liempt (...) is de geestelijk vader van het televisieprogramma *Andere Tijden* en was hoofdredacteur van NOVA, de voorloper van Nieuwsuur.

Televisiemaker Ad van Liempt praat over zware jaren '45-'50. *AD*, Rotterdam, 23-11-2017.

<https://www.ad.nl/delft/televisiemaker-ad-van-liempt-praat-over-zware-jaren-45-50~a8ed490b/>

2018

“De bedenker van *Andere Tijden*, Ad van Liempt, blikt terug op een bijzondere reeks van meer dan honderd afleveringen *Andere Tijden Sport*. "Ik zie dat het programma beter is geworden dan we hadden verwacht." ”

Tien jaar *Andere Tijden Sport* in vijf minuten. NOS, Hilversum, 03-05-2018

<https://nos.nl/video/2230180-tien-jaar-andere-tijden-sport-in-vijf-minuten.html>

2019

Ad van Liempt: “In het tv-programma *Andere Tijden* (Van Liempt was de bedenker van deze tv-serie, RK) hebben wij in 2000 al aandacht besteed aan Gemmeker. Presentator Hans Goedkoop lichtte daarin een tipje van de sluier op en zei in de uitzending “dat er vast wel eens een totale onthulling zou komen” over de kampcommandant.”

Roel Kleine. Ad van Liempt schrijft biografie over kampcommandant Albert Konrad Gemmeker. *De Krant van Midden Drenthe*, [Assen?], 03-05-2019.

<https://dekrantvanmiddendrenthe.nl/artikel/1014230/ad-van-liempt-schrijft-biografie-over-kampcommandant-albert-konrad-gemmeker.html>

“Jongere geschiedenisliefebbers kennen Van Liempt als de bedenker van *Andere Tijden* en tal van televisieseries en boeken.”

Jouke Turpijn. 'Een open debat over werk Van Liempt' is nu onmogelijk'. *Het Parool*, Amsterdam, 27-04-2019.

<https://www.parool.nl/columns-opinie/een-open-debat-over-werk-van-liempt-is-nu-onmogelijk~b588f041/>

“Coördinatie ligt in handen van Ad van Liempt, de bedenker van *Andere tijden*.”
De Oorlog. Beeld en Geluid Wiki. Beeld en Geluid, Hilversum, [gezien 09-09-2019]
https://wiki.beeldengeluid.nl/index.php/De_oorlog

“Voor de geschiedenis van de vaderlandse televisie is journalist en eindredacteur (o.a. Nova) Van Liempt van groot belang geweest. Vooral als de bedenker van het programma *Andere Tijden*, dat op een meer dan voortreffelijke wijze de geschiedenis van ons land en haar inwoners vertelt.”
Han Peekel. Ad van Liempt. TV Monument, AvroTros, Hilversum, NPO 1, 06-01-2019 (herhaald op 04-05-2019).
<https://tvblik.nl/tv-monument/ad-van-liempt>

(...) In mijn jaren in Hilversum heb ik Ad van Liempt leren kennen als een buitengewoon integer journalist en mens. Als insider kan ik u vertellen dat integriteit geen breedgedragen begrip is in de televisiewereld. Van Liempt vormt daarop de uitzondering en is een voorbeeld voor jonge journalisten en televisiemakers.
Hij heeft geschiedenis geschreven door droge historische feiten aantrekkelijk te maken voor een breed televisiepubliek. *Andere Tijden* is door hem bedacht en vormgegeven.”
Wytzia Soetenhorst. Lezersbrief. *Het Parool*, Amsterdam, 07-04-2019.
<https://www.parool.nl/columns-opinie/ik-ken-van-liempt-als-integer-journalist-en-mens~b25a1da7/>

(...) Van Liempt, onder meer oud-chef van Studio Sport en bedenker van tv-programma *Andere Tijden*, woont sinds een jaar in Doetinchem.”
AD/De Gelderlander, Rotterdam, 09-05-2019
<https://www.ad.nl/doetinchem/ad-van-liempt-vertelt-over-nieuw-boek-in-nieuwscafe~a91949a4/>

Naar [inhoudsopgave](#).

Toegegeven...

Op zijn eigen site staat OVERDUIDELIJK dat Ad van Liempt slechts 'een van de grondleggers van het geschiedenisprogramma Andere Tijden' was.¹³ Maar wie die anderen dan wel waren...

Still van jubileumuitzending op You Tube-kanaal Andere tijden, 2015.¹⁴

Op bovenstaande still van het *Andere Tijden*-team uit 2000 herken ik slechts drie mensen: Gerda Jansen Hendriks (linksonder), Ad van Liempt (onderste rij, derde van links) en Hans Goedkoop (zwarte trui, schuin achter Van Liempt).

Informatie over wie de andere personen zijn kan naar: droog@epibreren.com

Naar [inhoudsopgave](#).

13 <https://advanliempt.com/>

14 <https://www.youtube.com/watch?v=GyQ1wAOYLNm>

De altijd zo bescheiden Ad van Liempt

De tekst waarmee Ad van Liempt zich anno 2019 op zijn website aanprijst is een toonbeeld van bescheidenheid. Dat was zes jaar geleden *net* even iets anders:

“Ad van Liempt staat bekend als het journalistieke geweten van Hilversum. Hij is de godfather van NOVA en wordt gezien als één van de beste eindredacteuren van Hilversum.” (...) Ex-NOS-directeur Ed van Westerloo zegt over hem “Ad is veruit de meest integere persoon in Hilversum. Hij heeft nergens belangen bij - behalve bij de waarheid”. (...)

“Aan het eind van het millennium ruilt hij de actualiteiten in voor geschiedenis: “Ik had het gevoel dat de samenleving behoefte had aan geschiedenis, behoefte om terug te kijken. Dat zag je zowat overal in Europa. Toen we met *Andere tijden* begonnen, paste dat precies in de tijdgeest”. Van Liempt krijgt gelijk. Hoewel het eerste seizoen *Andere tijden* langzaam op gang komt weet het programma een trouwe groep kijkers aan zich te binden.”¹⁵

Of Van Liempt destijds met 'we' hij en zichzelf bedoelde of het complete team, blijft een vraag die voor altijd in de mist der jaren onbeantwoord zal blijven, maar dit terzijde.

“Ad weet *Andere tijden* goed aan de man te brengen. Zo verschijnt er een boek met achtergrondartikelen over *Andere tijden*, is er een voorpublicatie in *Vrij Nederland* en zijn er zijn (ex-)collega's bij het *NOS Journaal* en *NOVA* die opzienbarende feiten of onthullend archiefmateriaal uit *Andere tijden* met open armen ontvangen. Het programma krijgt binnen enkele jaren veel erkenning en ontvangt in 2001 de Zilveren Nipkowschijf en drie jaar later een Gouden Beeld.”¹⁶

*Toen ze dit lazen, stemden bijna 400 genodigden, onder wie vele prominenten, met deze lofzang in met een minuten durende ovatie.*¹⁷

15 Ad van Liempt over zichzelf, 26-07-2013.

<https://web.archive.org/web/20130726072131/http://advanliempt.com/index.html>

16 Ad van Liempt over zichzelf, 26-07-2013.

17 Zeer vrij naar: Taco Slagter. Daverend applaus bij promotie Ad van Liempt. *Villamedia*, Amsterdam, 13-05-2019.

(...) De VPRO en de NPS starten een omroepoverstijgende geschiedenisafdeling en Van Liempt krijgt de leiding. Onder zijn hoede komen zo de redacties van programma's als *Andere tijden* en *OVT*, het digitale kanaal *Geschiedenis TV* en de website /Geschiedenis." (...) ¹⁸

Geert Mak, Het Parool 10 april 2019: "De mens Van Liempt en zijn levenswerk, ze staan uiteindelijk als een huis." Ehm...

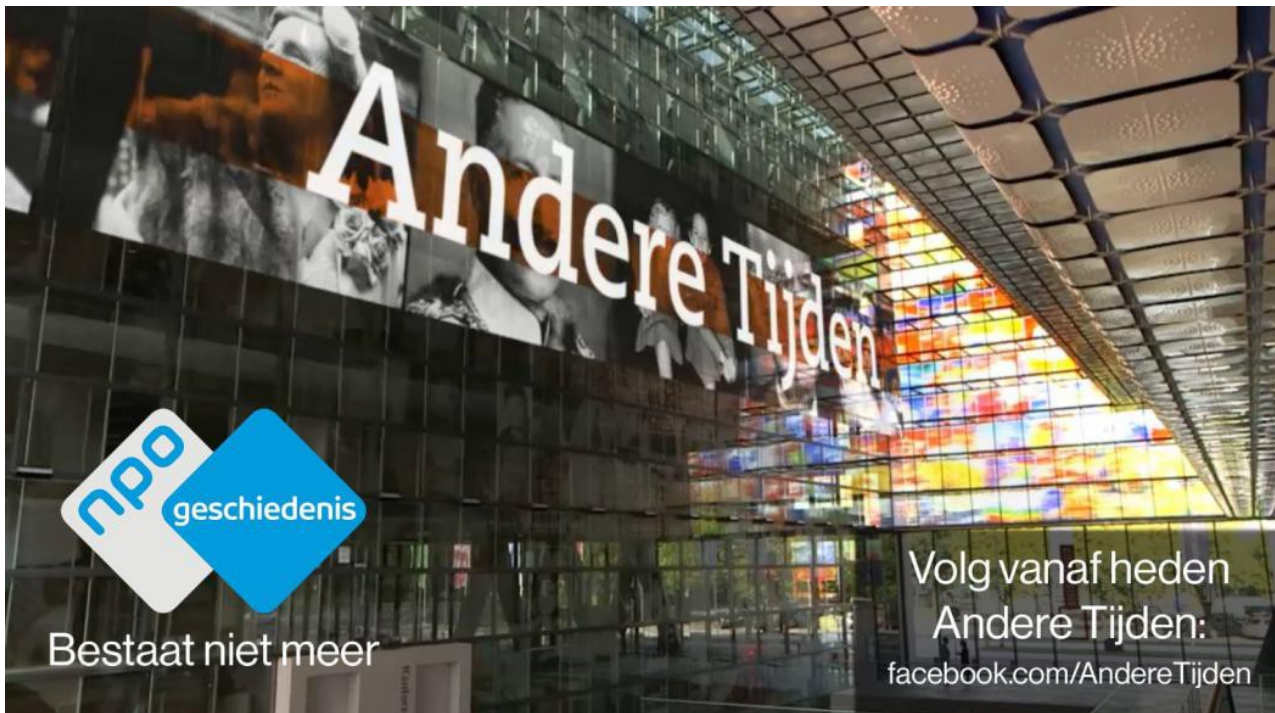

Foto bij opheffing /Geschiedenis, 13-06-2016.¹⁹

“Buiten de omroep is Van Liempt ook actief. Zo schrijft hij onder anderen de monografie *Het journaal*; achter de schermen van vijftig jaar televisiegeschiedenis naar aanleiding van 50 jaar NOS Journaal en de biografie *Bernhard 1911-2004*.” ²⁰

Dat laatste boekje is een giller: een elkaar geknipt en geplakt werkje, haastig na de dood van Prins Bernhard in elkaar gezet, door... Piet van Asseldonk, Ad van Liempt en anderen.²¹

Naar [inhoudsopgave](#).

¹⁸ Ad van Liempt over zichzelf, 26-07-2013.

¹⁹ <https://www.anderetijden.nl/artikel/6619/Nieuwe-website-en-nieuwe-nieuwsbrief>

²⁰ Ad van Liempt over zichzelf, 26-07-2013.

²¹ Koninklijke Bibliotheek: *Bernhard, 1911-2004* / [samengesteld door Piet van Asseldonk ... et al.] NOS / Sdu Uitgevers. Hilversum / Den Haag, 2004, 168p. Gebaseerd op de verslaggeving van NOS-Actueel rond het Koninklijk Huis. Met voorwoord door minister-president Balkenende.

